

orðaskifti

Vinnan: "Lyklarnir takk"...

MMV & BMP

Eitt miðlaborið stríð, har húkamenn eru spentir fyri posan hjá smartum trolarareidum. Upsin er burtur og togaraflotin stevnir móti fíggarligum trupulleikum!

FALLIT?

Trolaraflotin er í trupulleikum! - tí fiskastovnarnir eru um at verða týndir. Tann 1. jan. í ár vóru bert 59% (71 000 t) komn uppá land, í mun til vanligu 120 000 tonsini! Umleið 70% av tí, ið fiskað verður við Føroyar verður tikið av trolarum! - eini 20% av linuflotanum! - og 9% verða fiskað við snellu!

GAMBLING

Tíðliga í hesum árinum segði stjórnin fyri Fiskiræðisráðgjafarstovni. Hjalta í Jákupstovu frá, at vit "gamblaðu" við upstovnum! - Hesa "gambling" hava vit nú tap! Fiskimenn, nýkomnir inn av fiskileiðum, siga frá at hetta er ikki rætt, tá sagt verður at tað ber ikki til at fiska fyri berum toski! Teir siga at sannleikin er tann, at upsin er horvin og at tað er ikki annað til, enn tað sındri av toski, ið fyri er! Ógilegar toskargævir kenna teir einki til. Men teir siga kortini, at tað er frægari nú til tosk, enn tá ringast stóð til! Stóðan er fiskil at nú er eisini upstovnurin so illa farin, at fíggarliga grundarlagið (excl. lögustudul og inntøku trygd v.m.) hjá trolaraflotanum er burtur!

VITAN

Hetta vita trolaramenn í Føroya Reiðarafelag altu. Og tá so er hvørji eru so ráðini til at taka? Spurningurin, ið stingur seg upp er hvørt reimingarnar á fiskivinnupolitiska økinum ikki eru beinleiðis avleiðingar av hesum "ráðagerðum", ið "vinnan" nú roynir í verki?

FUPP?

Meðan tað ljóðar frá vøksstri í toskanøgðini og grundarlagið hjá linuflotanum sostatt logiskt gerst frægari, so letur Felagið Línuskip seg spennu fyri einum lemjandi ágangi á føroyskar/danskar myndugleikar, til tess at taka verjuskipanin (MLV og kvotaskipanir til frama fyri stovnararnar!) av aftur, eftir at hesar hava verið royndar í 18 mánaðar?? At tað gjordist Felagið Línuskip, ið er spent fyri hesa herferð, er taktiskt sæð sera besnissað! - Man tekur/brúkar ein (politiskt?) ambítesan mann,

Arna Dam, ið er formaður fyri eitt annað felag enn trolarafelagið, sum talurør (ella buldurhessa) fyri tað hetta felag, ið helst hevur tørv á at ganga so stilt við hurðunum (les:lemmunum!), sum yvirhøvur gjørligt.

Er tað ikki bart út ólúksálgt, at Felagið Línuskip leggur seg í seðlarnar fyri tann veiðuháttin, ið mest sannlíkt hevur høvudsábyrgdina av at stóðan er vorðin so sum hon er? Er ikki talan um álvarsigan begrepsforvirring?? Men hvat annað var at vænta frá manni, ið kann finna uppá at siga at ivin í sambandi við stovnsmetingar skal koma "fiskimonnum" tilgøðar! - Slíkt er hvíkl og ábyrgdarleys tala, tí istaðin fyri "fiskimenn" skal standa: "Hallinum í vinnuni til góðar!". - Góðtrúgvinn men ikki bytt, tí Føroya Reiðarafelag, ið var stovnað 15. des. í 1908 hevur neyvan broytt endamálsorðingina, ið tilskilar: "Endamál felagsins er at savna allar føroyskar reiðarar til at útinna felags áhugamál, m. a. at gera sáttmálar við felegini fyri mánningarnar á føroyskum fiskiskipum, eins og á øðrum økjum at verja felags áhugamál limanna" Um arbeiðsøki Reiðarafelagsins stendur m.a. at gera sáttmálar við felegini: Føroya Fiskimannafelag Føroya Motorpassarafelag Føroya Skipara- og Navigatørfelag og Maskinmeisterafelagið..... og: "At umboða limirnar móttvegis myndugleikunum, t.d. við umsitan av studningum og í sambandi við gerð av lóguppskotum, sum viðkoma fiskivinnuni"

MOTIVIR? Sæð burtur frá privatu (politisku?) ambítiunum hjá formanninum í Felagnum Línuskip, er il at fáa eyga á nýkur serlig motiv fyri ný Línuskipum at leggja seg í seðlarnar til tess, at bjarga trolaraflotanum frá at fara fallit.

ANDSÖGN?

Tvørtur í móti, so hevur hesin maður latið seg seta á odda fyri einari aktión, ið er í opinberari andsögn til áhugamálinum hjá føroyskum húsakkipum: "At vinna aftur føroysku grunnarnar, sum í meira

enn hundrad ár hava verið bryndir niður av trolarum! - Ein samanhangið langur sorgarleikur, har føroyingar í mannaminir hava verið noyðdir at vinna sær breið ádrastaðir enn her á egnum leiðum! At snara veruleikanum hartil at Føroya Landsstýri og danska stjórnin fáast við vinnufíggingdligt virksemlu er gott klárað!

TROYANSKUR HESTUR?

Principielt er tað ikki nakar munur á, um Arni Dam, í skrivandi løtu hevði staðið á odda fyri áhugamálinum hjá bretsnum trolaraeigarum í staðin, til sum so, er tað uttan tyding um ein trolarafloti siglir undir Union Jack ella undir Merkinum, skaðin (fiskaloysi og kvoturnar) og hópilsaleysa stóðan vit eru stóð í her og nú er óbroytt hin sama: Sum um aldar-skiftið, áðrenn í sta og 2.áð verðinskriði, í 50'um, 60'um og inn í 90'um, segan talar fyri seg! Men irrationala tosið og handlingin Arna Dam's, tykjast ikki hava sínar motiveringar í hesum grumma veruleika!

GITINGAR

Tískil má verða loyvt at gita at tað eru heilt onnur, kanska persónlig motiv, ið liggja til grund fyri hansara framferð? At kasta Ivani Johansen fyri, at hesin tosar við tveimum tungum er lítið av miklum, sammett við ta fløkju av opinberum andsögnum hann sjálvur tykjast hava vavt seg

á politisku myndugleikarnar, sum frammanundan eru undir duplulum eldi: Fyrst og fremst í sambandi við avtaluna við danir um at fáa gjørt nakað við skuldina til útlendið. Ein skuld, ið einamest trolaramentanin og -flotin eigur heiðurin av! Umframt alt hetta eru, sum vant vanligir fiskimenn tiknir gislar, soleiðis sum tað hevur verið gjørt ferð eftir ferð, tá trolaraflotanum hevur tørváð pening til rentur, rakstur og avdráttir!

GISLAR.

At almannakunngeru eina meining ella í hesum fornum eitt svarskriv frá landsstýrinum til "vinnuna" (les: til reiðaran Arna Dam og Føroya Reiðarafelag við fl.), verður skýrt: "Ein niðurgerðing av fiskimanninum", citat: A. Dam: Ahugavert hevði verið at vitað hvørt dekkarar á linuflotanum, útróðrarmenn og hesir, ið ikki standa á brúnni, sum longdu armar reiðarans, við honds og hálsrætti yvir vanligum fiskimonnum, eru teir, ið hava mælt til at teirra feløg skulu í aktión til tess at bjarga tí flota, ið hevur rent teir allar á ør-mundar hús?? Jú, mín sann okkara heimliga bakland "vinnan" hevur manifesterað seg við? - jú men við hvørjum??

KRAVYNSKI.

Landsstýrið og Ivan Johansenen áttu bert havi skilt "vinnuna" (les: Arna Dam & Føroya Reiðarafelag), tá hesir krevja "fritt aftur at fiska"! Annars er at siga at hetta ynski um fritt aftur at fiska, tað er samsvarandi ynskinum hjá øllum føroyingum og sostatt eisini landsstýrinum! - hetta er sostatt eitt fólka-ynski, meðan tað er ivasamt hvørt talan er um eitt fólkaakrav? - munur er á einum ynski og einum kravi. Landsstýrið hevur skyldu til at virka samsvarandi ynskjum fólksins (íkkí krøvum). Tað er sostatt skylda landstýrisins at verja fiskastovnararnar (m.a. móti einari trolaravinnu, uttan fyrilit!) soleiðis at fiskastovnararnir kunnu koma fyrst seg aftur. Eitt mál so avgerandi, at eingi yvirhøvur eingi - kompromissir ella undantøk eiga at koma uppá tað óansæð!

LYKLARNAR TAKK....

Ti hvat er hetta harra Arni Dam og felagar krevja? Vildi hetta, í USA t.d. ikki svarað til at fingið útleverað lyklarnar til gullreservurnar í Fort Knox? Jú, men hvat hugsa hesir menn fyrst sær, er ikki okkurt komið í rangastrápan, tá teir rokna við, at teimum skal verða givin ein blancekøkkur til at taka út av einari felagskonto, sum um hetta er teirra privata ogn? Hava teir heilt mist

alt jørðsamband? Ella hvat bílar tilíkom monnum?

PRESSAN.

Tað er við stórarí undran fólki yvirhøvur hoyra hesar spurningar koma til "viðgerðar" í føroyska miðlaheiminum. Ihugkomandi, at miðlarnir hava status sum hin fjórða statsmaktin, so má sigast at henda makt, eins lítið, hon í samfull 21 ár, fekk gjørt nakað við studningscirkus-si hjá Birgiri Danielsen (hetta, ið nú stendur og darrar sum ein akkumulerandi uttanlandsskuld í landskassanum) líka so lítið tykist henda, okkara fjórða, statsmakt, at gjøgnumskoða hetta nýføroyska cirkus, sum í síni óhjálpu einfoldigheit bert er ein amatørkend endurtøka av tí vit hava havt! Hetta, sum almenningurin fullvæl er greiður um, men sum miðlarnir opinberliga ikki síggja, himmalin viti hvi??

ALMENNINGURIN

Flestu okkara eru ikki so stuttumst at tey ikki minnst at hetta at fiska "fritt" tað var júst tað vit gjørdur, inntil fyrst bert 18 mánaðum síðani. Umsitingin av fiskastovnunum var tá heilt og fult ábyrgdin hjá "vinnuni" (les: Arna Dam, Føroya Reiðarafelag og kapitalkreftunum, við peningibundnum í Trolaraflotanum!) Og hvør er tað tá, um eg so má spyrja, ið hevur ta heilu og fullu ábyrgdina av at vit hava fingið kvotur?? Hvør? Ella er tað settur ein seymur gjøgnum tigguoyrað, so at tað ikki undir nøkrum umstøðum losnar undan kuplinum? Óll uttan Føroya Reiðarafelag og Arni Dam tykjast vita alt um hetta, hvussu ber slíkt til?

ÁHEITAN:

Vælsignaðir menn, steðgað galskapinum! Fáað tjakið upp á sporni aftur, áðrenn tað verður heilt galið. Tað mátti ikki verða so torført at bent tjakið á beint aftur, tá tað ikki tykist snúva seg um annað, enn vandanandi evni til hjá einum manni, at skilja millum BMP (best møguligan politik) og so persónligar meiningar hjá landstýrsmanninum í fiskivinnuálinum (Ella hvør veit kanska hann leist sum??). Og sjálvandi skuldi hesin (landstýrismaðurin) havt nús fyrst at hildið seg frá at lufta persónligar meiningar undir umtalan av almennum málum, serliga tí hann átti at havi skildi, at tað ikki verður skilt millum høvuðssetningar og lýsingarorð, millum meiningar og dæmi, tá roynt verður at tjakast við ráðslimin, formannin og reiðaran á Norðskála.

j.smith.